

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Gospodarske stvari.

Pri nas in v Švici.

II.

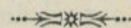
Glavni pridelek v Švici je — krma. Nekateri kraji so čisto travnati. Pa tudi po tistih krajih, kjer se žito prideluje, zavzemajo travniki, ali bolje rečeno, sadni vrtovi, največji prostor. Nekdaj ni bilo tako! Še pred tridesetimi leti je bilo v Švici drugače, je bilo dosti njiv, na katerih se je pridelovalo žito. Toda z napredkom živinoreje in mlekarstva so se začele njive čim dalje bolj opuščati in predelavati v travnike in sadne vrtove. Danes je travništvo glavna vejica ondotnega kmetijstva.

In kako skrbno se obdelujejo ti travniki in ti sadni vrtovi, in kako dobro se gnojé! Po teh travnikih in sadnih vrtovih ne najdeš prav nič mahu in nikjer slabe rasti, ampak povsod so košnje bogate in dobre, travniki pa čisti, da jih je veselje gledati. Bujna rast povsod, kamor se ozreš! In kako tudi ne, saj se zmeraj zalivajo z gnojnico, katero po teh krajih povsod pridno nabirajo in mešajo z deževnico. Po nekaterih krajih — in ti kraji so podobno stvarjeni kakor naši — vidiš same sadne vrtove, krog in krog, po celi okolici. Po teh sadnih vrtovih kosé za zeleno in za suho. Za suho kosé po dvakrat, kakor pri nas, za zeleno kosé pa tudi po petkrat. Po vsaki košnji vozijo gnojnico na te vrtove in temu obilnemu gnojenju je pripisati, da so ti sadni vrtovi tako rodovitni in da dajejo tako tečno in mlečno krmo. Za vožnjo gnojnice imajo posebne gnojnične vozove, ki so skoraj zmeraj na poti, tako jih srečuješ, kamor greš. Po teh sadnih vrtovih pridelajo na enem oralu toliko krme, da redijo na vsakem oralu po eno glavo goveje živine, ki je skoro še enkrat tako težka kakor je naša.

Kako pa je pri nas s travniki in sadnimi vrtovi? Po našem Dolenjskem so razmere ravno nasprotné. Pri nas imamo poglavitno njive, travnikov je malo. Naši travniki so potisnjeni na majhne prostore, na vlažne lege in na lege ob vodah. Pa še tam nimajo miru! Še po teh legah, ki so po naravi odločene za travo, se preoravajo in predelujejo v njive! Kdor se zanima za stvar, naj pogleda malo okolu in kmalu se prepriča, da je res tako.

In kako je pa z obdelovanjem in gnojenjem naših travnikov? Skoro vso rodovitost travnikov pričakujemo pri nas od vlažne spomladi! Tega pa ne pomislimo, da je treba travniškim rastlinam ravno tako živeža kakor njivskim rastlinam! Ko bi pri nas travnike tako gnojili

kakor jih gnojé v Švici, potem bi imeli tudi pri nas bolj obilne košnje in lepšo živino; ali če se za travnike nič ne stori, potem ne more biti ne enega ne drugega. Kdor ima dosti gnoja za travnike, lahko pridelava na njih, kolikor hoče! Kjer pa travniki stradajo in živé le od dežja, tam tudi ne more biti dobre rasti. Pri nas se ves gnoj porabi za njive, tako da ga za travnike nič ne ostaja. Ko bi pa začeli gnojnico nabirati, bi tudi travnikom lahko postregli. Dandanes smo začeli travnike gnojiti z umetnimi gnojili. To je prav in potrebno! Ali najlepše vspehe bomo takrat dosegli, ko bodemo pomagali travnikom tudi z gnojnico, kajti z umetnimi gnojili dodajamo zemlji fosforovo kislino in kalij, z gnojnico pa amonijak, ki je nujno potreben za rast različnih trav. Gnojimo tedaj travnike tudi z gnojnico, da bo več krme in lepša živina!

Politični pregled.

Druga seja kranjskega deželnega zbora dne 30. sept. pokazala je še bolj kot prva, kako tesno so zvezani slovenski liberalci z Nemci na škodo celemu narodu. Če to ni izdajstvo, ne vemo, kaj je sploh izdajstvo. Seja je bila tako zanimiva, da podamo daljši opis. Najprvo je dr. Šusteršič ostro prijel deželno vlado, ker dopisuje deželnemu odboru samo nemško. Potem dr. Šusteršič utemeljuje že zadnjič omenjeni predlog za pomoč po uimah prizadetemu prebivalstvu. Stvar finančnega odseka bode, spraviti v soglasje podporo z deželnimi sredstvi in najti virov. Druga točka predloge je poziv na vlado. Svojemu zadnjemu utemeljevanju podaja še nekaj podrobnosti, in sicer od 1. do 20. septembra letos. Navaja škodo v raznih občinah, ki znaša skupno 837.401 krono. Poleg te škode je pa še mnogo drugih posamnih slučajev. Če se upošteva še lanska škoda čez en milijon kron, moramo reči, da je škoda res ogromna. Govornik predlaga, da se njegov predlog odkaže finančnemu odseku, kar se soglasno sprejme.

Na vrsto pride samostalni predlog dr. Šusteršičev za volivno reformo. Zahteva pomnožitev kmečkih mandatov in razširjenje volivne pravice na vse sloje prebivalstva. Kmet je steber naše dežele, s kmetom pade in stoji dežela. Zato treba, da se pomnoži politični pomen kmečkega stanu in se mu dá več poslancev. Zbornica soglasno sklene, da se ta predlog izroči ustavnemu odseku, ki se izvoli konec seje. — Dr. Šusteršič nato stavi nujni predlog, ki pozivlja vlado, naj popravi krivico, storjeno kranjskim Slovincem z neresničnim poročanjem v nemških listih. Stvar je ta: Lansko leto

imeli so Nemci v kazini v Ljubljani neko slavnost. Poulična druhal — ki pa ne more veljati za slovenski narod — je pred kazino razgrajala, in Nemci so trdovratno trdili, da je nekdo celó streljal, česar pa niso mogli dokazati. Vse vkup ni bilo vredno besede, a ker se je šlo slučajno za Nemce, nastalo je po časopisih neverjetno vpitje in zabavljanje nad surovimi Slovenci; šlo je iz enega lista v drugega. Kdo je kriv tacega pretiravanja in sramotenja Slovencev pred svetom? Vlada daje nekemu dopisovalnemu (korespondenčnemu) c. kr. uradu na Dunaju napačna in zavita poročila o Slovencih. Zato pozivlja dr. Šusteršič vlado, da popravi storjeno krivico. Še eno. Nemškutarški in nemški visokošolci so imeli nedavno v Ljubljani neko slavnost. Neki kadet Malič je pri tem na kolodvoru na nečuvven način blatil in sramotil Slovence, ter bil za to tepen. Ni bilo prav, a zakaj pa je izzival? Prva je prepovedana, pravi domač pregovor, druga ne, in v razburjenosti nihče ne sodi jasno in trezno. Nemški listi so poročali tako, kakor da bi bil oni izzivac Malič tepen samo zato, ker je govoril nemško, a to je laž. Tudi ga niso do smrti pobili, kakor je bilo brati, če tudi je odnesel par zasluženih bunk; si bo saj zapomnil izzivati razdražene ljudi. Zaradi tega je po krivici prišlo v nesrečo več slovenskih akademikov, po nedolžnem so bili dalj časa zaprti. Dasiravno so bili ti akademiki pristaši liberalne stranke, noben liberalni poslanec zanje niti koraka ni storil. Lepo to! Tudi v tej zadevi je korespondenčni urad napačna poročila dal v svet in vzbudil napačne pojme o naši deželi. Ko se je dognalo, kaj je resnica, ni popravil v smislu resnice. Zato govornik predlaga nujnost, ker je korespondenčni urad storil krivico naši domovini.

Nato vstane dr. Tavčar, ki je doslej veljal nad liberalci za narodnega voditelja, a je ta dan temeljito dokazal, da ni za to več sposoben niti te časti vreden. Po raznih bolj ali manj jalovih izgovorih izjavi, da glasuje proti nujnosti. Lep slovenski poslanec, ki glasuje proti nujnemu predlogu, da naj se opere omažeževana čast domovine. Lahko ste ga veseli, volilci, tacega narodnjaka. In zakaj je glasoval proti nujnosti? Tako trdno je zvezan z Nemci, da ne sme drugače misliti in govoriti kakor hočejo Nemci. Posl. Hribar je izjavil, da bi on za svojo osebo glasoval za predlog, ko bi ne bil vezan. — Med viharnim odobravanjem nato govori dr. Krek in dokazuje, da imamo vsi Slovenci v deželi v osebi deželnega predsednika sovražnika našega naroda, proti kateremu moramo nastopiti skupno. Boriti se je torej z vsemi močmi proti vladi, ki nam jemlje našo čast. — Deželni predsednik odgovarja na to nemško, kar vzbudi nepopisen vrišč. Posl. Drobnič ugovarja, a baron Hein še vedno in spet govori nemško, na kar odidejo katol.-narodni poslanci.

Še enkrat se vzdigne dr. Krek in pravi med drugim: „Ta prizor kaže, kako nesmiselna je taka centralna vlada, ki pošilja na važno mesto moža, ki se noče razgovarjati z zastopniki slovenskega naroda tako, kakor poslanec razume. Do tega menda še nismo prišli, da bi slovenski poslanec moral biti radi Heina več nemščine! To mora imeti posledice. Danes si pripravimo srca, da bomo lahko skupno postopali v gotovih stvareh. Kličemo proti sedežu dežel. predsednika: „Tam je naš Aman!“

Pri glasovanju o dr. Šusteršičevem predlogu so obsedeli slovenski liberalni poslanci ob Schweglovi strani! Vstali so samo katoliško-narodni poslanci. — Izvolil se je potem ustavni odsek za volivno pravico, v katerega so se tudi dali voliti poslanci katol.-narodne stranke. Da so pokazali, kaj hočejo liberalci v tem odseku, izvolili so za predsednika — Nemca! Ker je ta seje odlašal in s tem nagajal, so se naši poslanci pozneje odpovedali mandatom v tem odseku.

Poslanci kat. narodne stranke so ta dan pokazali, da jim je res pri srcu slovenska stvar, katero so Nemcem in vladi na ljubo izdali liberalci. 27. septembra 1904 je grd madež za narodno napredno stranko, da ga bo stežko oprala. Bolj trezni in pošteno misleči Slovenci te stranke sami obsojajo početje dr. Tavčarja in drugih liberalnih poslancev, ter priznajo možati nastop naših poslancev.

V tretji seji, dne 30. m. m. je poslanec dr. Šusteršič utemeljeval svoj predlog glede korespondenčnega urada. Pri tem pa mu dr. Tavčar zakliče besedo: „Lažnjivec“. Pogrelo ga je bilo, da mu je dr. Šusteršič očital, da se je pri svojem zadnjem govoru poslužil dejanske neresnice. Nastal je na to velik škandal, tako da je deželni glavar zaključil sejo. Dr. Šusteršič je bil razžaljen v zbornici, a zunaj ga je razžalil grof Barbo. Sedaj se pa oba delata, kakor da ju je dr. Šusteršič razžalil, in grof Barbo ga je celo pozval na dvoboj, katerega dr. Šusteršič seveda ni vsprejel. — Četrta seja: včeraj 14. t. m., a o tem na drugem mestu.

Dosti bolje ni v drugih deželnih zborih. Imenitno so naredili Dalmatinci z ozirom na žaljenje, ki je jo izustil cesarski namestnik. Komaj se je 6. t. m. sešel dalmatinski deželni zbor se je oglasil poslanec dr. Čingrija ter je prečital v hrvatskem in italijanskem jeziku kratko izjavo, da so vsi poslanci prepričani, da je namestnik hudo razžalil deželo, vsled česar se ne bodo udeleževali zborovanja, dokler ostane baron Handel namestnik. V tem hipu je namestnik zapustil dvorano, dočim je dvorni svetnik Nardelli izročil predsedniku pismo, s katerim se deželni zbor z ozirom na ravnokar podano izjavo po cesarjevem naročilu zaključil. Ko je prišel namestnik do vrat, so zaorili burni klici „ven ž njim!“

V češkem deželnem zboru je onemogočila nemška obstrukcija vsako delovanje. Nemški poslanci so vložili celo kopo obstrukcijskih predlogov ter zahtevajo vedno poimensko glasovanje.

Na Moravskem so socijalni demokrati skušali od deželnega zbora z demonstracijami izsiliti nov volilni red na podlagi razširjene volivne pravice. Moralo je priti vojaštvo. Ravno tako so delali na Češkem. Povsod torej en glas: dajte nam večjo volilno pravico! To že ni več igrača, ampak resna volja ljudstva, katero naj državniki spolnijo, sicer si jo zna ljudstvo prej ali slej vzeti po sili. In to pač ne bo igrača!

V Gradcu gospodarijo v občinskem odboru nemški nacionarci in socijalni demokrati: proračun kaže, da bo zmanjkalo 342.721 kron. Na Dunaju pa imajo občinsko upravo v roki krščanski socijalci, tam je pa prebitka 2,800.275 kron. Kateri so boljši gospodarji, je jasno!

Cesarski namestnik v Trstu je postal Konrad princ Hohenlohe-Schillingsfürst, dosedaj deželni predsednik v Bukovini.

Novi ruski minister za notranje posle je namesto umorjenega Pleveta postal dosedanji vilenski guverner knez Svjatopolk-Mirski. Kaže, da bo kos svoji nalogi, ker je že pomagal v takih zadevah rajnkemu ministru Sipjaginu.

Port Artur še ni padel in tudi še ne bo zlepa. Junaški poveljnik Steselj in njegova hrabra posadka neumorno odbija najhujše japonske napade. Japoncev pada kar na tisoče. Trdnjava ima živeža in vode in streljiva dosti. — Kuropatkin je vojakom naznanil, da je prenehalo umikanje in sedaj on prične napadati Japonce. Veliko navdušenje je zato zavladalo pri armadi in po celi Rusiji. Bog dal zmago Rusom!

LISTEK.

V RIM!

Zadnji dnevi v večnem mestu. Slovo.

En teden nam je bil odmenjen za bivanje v Rimu; kako hitro je prešel ta teden! In še toliko in toliko znamenitega je bilo videti! Zato so nas pa zadnje dni v pravem pomenu besede podili po Rimu, in vtisi, ki smo jih dobili v tem času, so hitro izginili. Ne verjel bi človek, kako utrujeni smo legali k počitku v pozni uri, da zjutraj spet zgodaj vstanemo. No, pa nič ne stori, saj tako brž spet ne pojdemo v Rim; se že potrpi, čemo počiti doma. Pa ne samo telo je bilo trudno, tudi duh je izgubil vso prožnost sprejemati novih vtisov. Vem, kako mlačno in površno smo si ogledovali najlepše umetnine zadnji dan v Vatikanu. Nismo več vedeli ceniti, da smo v raju umetnosti. Treba se je bilo uprav siliti. Škoda, da nisem imel saj par dni še časa samo za slike raznih najimenitnejših mojstrov v Vatikanu. Ali pa znamenito sikstinsko kapelo, v kateri se je višila par mesecev pozneje volitev novega papeža; kako hitro smo bili gotovi z ogledovanjem v tem čudovitem prostoru. Tu pa tudi človek ne bi mogel mirno premišljati teh umetnin, toliko tujcev je bilo v nji! Če mi bo kedaj še dana sreča priti v sveto mesto, sveto po tolikih spominkih sv. vere, sveto po vidnem poglavarju sv. cerkve, sveto po lepih umetnostih svetnih in svetih: no, potem že vem, kam in kako in kaj, da ne bom gubil dragega časa.

V Rimu je čudovit vodnjak „Fontana Trevi“ imenovan. Pa ne mislite si vodnjaka ali vodometna po našem načinu. Prčelje prostorne velike palače je umetno spremenjeno v skalovje, na katerem sedé razne simbolične podobe, preko skalovja pa pada z velikim šumom cel potok najbistrejše studenčnice, ki jo dovaja iz rimskih časov ohranjen, od papeža Nikolaja V. popravljen vodovod. Pripovedka pravi, da kdor pije te vode, ga vedno žeja po Rimu, dokler ga zopet ne vidi. Te vode nisem pil, a žejo po Rimu čutim vseeno v sebi.

Oglejmo si naglo še nekaj bolj znamenitih svetišč. Zunaj mesta je cerkev sv. Neže. Mimo Kvirinala, koder je kedaj stanoval sv. Oče, a sedaj stanuje laški kralj, drvé vozovi naprej po ravni cesti. Imenuje se ta cesta „Via venti settembre“. Vodi namreč k Pijevim vratim (Porta Pia), koder so 20. sept. 1870 moderni roparji v imenu italijanske narodnosti prodrli v Rim in ga po krivici vzeli papežu. Ta dan, 20. septembra (venti settembre), se zdi Lahom tako imeniten, da so tako imenovali to cesto in še mnoge druge ceste in ulice po raznih laških mestih. Torej cesta žalostnega spomina. Za mestnim obzidjem dobi cesta drugo ime. Kmalu izstopimo pri mali, na zunaj jako priprosti cerkvi, ki je pozidana nad grobom svete Neže in nad katakombami, ki tudi nosijo njeno ime. Cerkev leži prav globoko pod tlakom sedanje ceste, po 47 marmornatih stopnicah gremo navzdol. Pij IX. jo je kaj lično prenovil na svoje stroške. Cerkev je pravi vzor starokrščanskih cerkvenih stavb: lahno, lepo členovito, harmonično je vse raz-

deljeno. Zanimivo je, da imate obe stranski ladiji, kakor pri nas pravimo, „stranske kore“; tu je bil prostor za ženstvo, ki je bilo do najnovejših časov v cerkvi vedno in povsod strogo ločeno in zase.

Hitro spet na vozove in dalje! Peljemo se nazaj proti „Porta Pia“, a zavijemo na levo mimo odprtine v zidu, skozi katero so imenovani dan prišli Lahi v Rim. Vsako leto se ta dan na tem mestu praznuje z raznimi govori, več ali manj naperjenimi proti papežu in cerkvi. Sploh liberalci in njih skrivni vodniki, framasoni, ne morejo menda nikjer in nikdar javno nastopiti, da ne bi udarili po cerkvi in veri. Vozimo se mimo vojašnice. Stoji prav na istem mestu, koder so za časa rimskih cesarjev stanovali pretorijanci, cesarjeva telesna straža, ki so znali cesarje ne stražiti, pač pa pošteno strahovati in odstavljati, kakor se jim je zljubilo. Delali so kakor srbski častniki dne 11. junija 1903. Na drugi strani nasproti stoji bolnica, poliklinika imenovana. Zelo primerno: na eni strani vojašnica, na drugi bolnica.

Po dolgi vožnji se ustavi vrsta voz pred cerkvijo svetega Lavrencija. Cerkev je ohranila zunaj in znotraj staro častljivo obliko prvotnih krščanskih cerkvâ, ki so bile veliko bolj praktične in ob vsej priprostosti veliko bolj veličastne, kakor pa naše sedanje. Predvor se razteza pred vsemi tremi ladjami in je poln starih umetnin. Ladija je trojna, srednja se vzdiguje visoko nad stranski in je tudi od zunaj bogato okrašena z mozaiki. Siloviti stebri, ki nosijo streho, so iz najlepšega marmorja. Čudovito lepa je slikarija, ki predstavlja na eni strani mučeništvo sv. Štefana, na drugi sv. Lavrencija. Slikal je Fracassini, barve so tako prijetno mehke, pa silno harmonične, te slike so mi ostale v neizbrisnem spominu Pokopana sta tu mučenika-levita sv. Lavrencij in sv. Štefan

Nekaj posebnega v tej cerkvi je grobnica papeža Pija IX. blagega spomina.

(Konec sledi.)

Piše se nam:

Iz Brežic. V frančiškanskem samostanu v Brežicah bodo 23. okt. preč. g. P. Benedikt Gradišnik obhajali 50 letnico mašništva. 11. nov. bodo pa preč. g. P. Bernard Vouk, bivši ravnatelj c. kr. gimnazije v Rudolfovem in starosta frančiškanske provincije sv. Križa, slavili 80 letnico svojega rojstva. Bog živi oba slavljenca, ki sta v kljub častiljivi starosti še dobro ohranjena, še mnogo let!

Domače vesti.

(Petindvajsetletnico) slovesne redovne oblube praznoval je na tistem dne 12. t. m. preč. gospod P. Kajetan Popotnik, dobro znani priyor usmiljenih bratov v Kandiji. Došlo mu je ob tej priliki mnogo čestitk od raznih krajev. Mnogoštevilni njegovi prijatelji in znanci, ki ga ljubijo in spoštujejo kot svojemu svetemu težavnemu poklicu zvestega redovnika, bolnikom skrbnega očeta in vsem dobrega prijatelja, žele mu ob tej priliki tudi za prihodnjih 25 let, ki naj mu jih Bog podeli: milost, blagoslov in srečo!

(Osebne vesti.) C. kr. evidenčni geometer I. r. gosp. Jožef Verbič pride iz Postojne v Trebnje, iz Trebnja v Postojno pa gre c. kr. evid. geometer II. razreda g. Matevž Čepernič. G. Avgust Arzelin, učitelj v Prečini je stopil v pokoj.

(Umrla) je 10. t. m. v Toplicah na Dolenjskem po daljšem bolehanju gospa Josipina Kulavica, vdova po Avgustu Kulavicu, zdravniku in kopališkem najemniku. Rojena je bila dne 19. aprila l. 1855 v Malborgetu. Nekdajnim obiskovalcem kopeli je bila rajnica vsled svoje ljubeznjivosti in prirojene veselosti obče priljubljena. Z umrlim možem sta živela v zvesti ljubezni, ter si vsled izredne marljivosti pridobila precej imetja. Zadnja leta je živela gospa s priletno materjo in sestro Albino natihoma v svoji hiši tik kopališča, ter rada sprejemala goste v stanovanje, kjer jim je postrežljivost in skrbna snaga nad vse ugajala. Naj kane solza žalovanja na nje rano gomilo, njena blaga duša, očiščena po večletni mučni bolezni, pa je že prejela venec iz nevenljivih cvetic, cvetočih v nebeškem raju.

(Novo cerkev) kartuzijanskega samostana v Pleterjah pri Št. Jerneju bode posvetil dne 3. novembra t. l. presvetli gospod knez in škof dr. Anton Jeglič.

(Duhovske premembe v ljubljanski škofiji.) Kanonično sta bila vmeščena č. gg. Josip Perz na župnijo Borovec (Morobitz) in Frančišek Kepec na župnijo Česnjice. Premeščeni so č. gg. kapelani: Franč. Zorko iz Št. Jerneja k Sv. Petru v Ljubljani, Jakob Kalan iz Zagorja v Št. Jernej, Janko Petrič iz Škofje Loke v Zagorje, Franč. Steržaj iz Št. Janža v Škofjo Loko.

(Umrli) je v Mirni peči posestnik in gostilničar g. Fr. Novljan, v Trebnjem pa je umrla posestnica Terez. Zore.

(Umrli je) v Budapeštu g. stotnik Ernst Kristof.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu septembru 1904 je 179 strank vložilo 61 807 K 01 h, 195 strank vzdignilo 121.708 K 33h, torej manj vložilo 59 901 K 32 h. 9 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 13.930 K — h, 145 menic se je eskomptovalo za 56 939 K — h. Stanje vlog 2.493.541 K 10 h. Denarni promet 553.869 K 29 h. Vseh strank bilo je 727.

(Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico), reg. zadruga z neomejeno zavezo, imela je meseca septembra 1904 prometa K 66.484.17. Vložilo je 60 strank K 15.984.64, dvignilo 54 strank K 20.785.60. Posojil je bilo danih 34 strankam K 12004.—, in vrnilo je 16 strank K 2.780.—. Število zadrušnikov je bilo koncem meseca 1059.

(V bolnici usmiljenih bratov) v Kandiji pri Rudolfovem je bilo sprejetih meseca septembra 102 bolnika, koncem avgusta jih je ostalo 74, skupno število oskrbovanih 176. Od teh se je izpustilo 65 ozdravljenih, 20 zboljšanih in 8 nezdravljenih. Umrlo jih je v pretečenem mesecu 6. Oskrbovalnih dni se je nabralo meseca septembra 2338. V oskrbovanju jih je ostalo 77.

(Družba sv. Mohorja.) Dne 3. oktobra smo začeli razpošiljati letošnje družbene knjige in prizadevali si bomo, da častiti udje dobijo knjige najprej ko mogoče. Odpravili bomo zaboje s knjigami po tej-le vrsti: Škofije: 1. Tržaška, 2. Krška, 3. Goriška, 4. Razni kraji, 5. Amerika in Afrika, 6. Ljubljanska, 7. Lavantinska. Cenjene gospode poverjenike, katerim se knjige pošiljajo, nujno prosimo, naj takoj, ko dobijo „avis“, pošljejo po nje na pošto ali železniško postajo, da ne bode sitnih reklamacij, ki povzročujejo samo zamudo in nepotrebne stroške. Poštne stroške morajo čast. poverjenikom povrniti posamezni udje. One gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbeni tiskarni, prosimo, naj čim preje pošljejo po nje, da nam zavoji ne zastavljajo prepotrebne prostora.

Odbor.

(K petindvajsetletnici „Katoliške Bukvarne“ v Ljubljani.) Spomladi leta 1879. sklenili so nekateri gospodje ustanoviti v Ljubljani specifično katoliško bukvarno. Začetek je bil majhen, saj so bila tudi denarna sredstva le pičila. Pokupili so ostanek neke bukvarne Otokarja Klerr in na podlagi nove koncesije, katera je bila podeljena pokojnemu gospodu župniku Josipu Jeriču, otvorili novo knjigarno. Z okrožnico z dne 1. avgusta istega leta se je to naznanilo založnikom v Avstriji in v inozemstvu. Prve čase je dobivala „Katoliška Bukvarna“ vse, kar je potrebovala, od † Ulrika Moser v Gradcu; toda že po preteku nekaterih mesecev je stopila v direktno zvezo z različnimi založniki. Na Dunaju in v Lipskem pa si je pridobila svojega zastopnika (komisijonarja), kakor jih imajo tam vse večje knjigarne. Na Dunaju jo zastopata sedaj gosp. Karola Reger naslednika: Rudolf Lechner in sin, v Lipskem pa svetovnoznan F. Volckmar. Organizacija knjigotrštva je vsa drugačna nego družih trgovin. Vsa manjša naročila se ne naročajo naravnost od zalagatelja, ampak potem zastopnikov; radi tega je mogoče dobiti doma knjige po isti ceni, kot pri založniku, ne da bi bilo treba doplačati poštnino iz tujine. A tudi iz daljne tujine so se naročale knjige, spisane v različnih tujih, nam komaj po imenu znanih jezikih; n. pr. slovnične prebivalcev vzhodne Afrike itd. Kot posebnost naj omenim, da je svoječasno naročal pri katoliški bukvarni v Ljubljani znani iznajditelj volapüka pokojni gospod župnik Ivan Martin Schleyer v Litzelstetten blizu Kostnica; kakšne knjige je ta gospod za svoje študije potreboval, si lahko mislimo. Glavno pozornost je obračala ka-

toliška bukvarna, kot že njeno ime pové, na katoliško književnost slovenskega naroda in tujih narodov, in sicer ne samo na bogoslovske knjige, marveč na vse, ki priznavajo ali ki goje pozitivno versko stališče. Zoper to svoje stalo se ni nikdar pregrešila. Smelo trdimo, da marsikatero apologetično, versko prepričanje utrjujoče in npravnost pospešujoče delo je ravno potom katoliške bukvarne prišlo med naše slovensko ljudstvo. Prištevati moramo katoliško bukvarno po pravici jedni najvažnejših ustanov katoliške narodne organizacije. Saj z razpečavanjem dobrih knjig goji in krepki versko prepričanje milega slovenskega naroda. Težko bi dobili moža duhovskega ali izobraženega svetnega stanu, ki bi ne bil stopil nikdar v zvezo s katoliško bukvarno. Ako morebiti ni bil vsakdo tako postrežen, kot si je želel, naj to oprostí in pripisuje človeški nepopolnosti. Katoliška bukvarna pa ne razprodaja samo knjige, ampak jih tudi zalaga. Založila je večje število dobrih molitvenkov; molitvenih knjig se sicer v slovenskem ne manjka, posebno odkar zunanji spekulanti s slabimi, od škofijstva nepotrjenimi ali ponarejenimi potrdili s istimi preplavljajo slovenske dežele. A te, katere je izdala katoliška bukvarna, je kritika pripoznala soglasno kot izvrstne. Omenimo le Kerčonove Marijine molitvenike in njegovega „Rafaela“, „Filoteja“, Zupančiča „Kruh nebeški“ itd; nekateri teh molitvenikov so se večkrat že ponatisnili, najboljšo znamenje, da so dobri. Poleg teh nabožnih spisov je izdala zbirko knjig za mladino, za ljudstvo in za šole. Nadalje razna dela, važna za praktično duhovno pastirstvo, kot Počev, „Duhovski poslovnik“, Veternikovo „Razlago velikega katekizma“, Zabukovčev „Poduk o sv. zakonu“, homiletični mesečnik „Duhovni pastir“, ki izhaja letos že 21. leto in je prava zakladnica za slovenske pridigarje. Vse te knjige so se tiskale v katoliški tiskarni, vezale pa deloma pri domačih knjigovezih, zadnji čas pa, odkar je knjigoveznica katoliškega tiskovnega društva preurejena, večinoma le v tej. S knjigarno je združen tudi mal antikvarijat takih knjig, ki jih dobi bukvarna po umrlih dolžnikih nazaj. Posebno bogata je njena zaloga liturgičnih knjig, misalov, brevirjev itd. s propriji različnih škofij, v priprostitih in najfinejših vezavah. Prodajalnica in štiri shrambe se nahajajo prav v tistih skromnih prostorih kot pred 25. leti, vse v pritličju hiše na stolnem trgu št. 5. Zakladov, ki jih sne rja in mol, sicer ni pridobila katoliška bukvarna tekom teh 25. let. A ena zavest sme prešinjati njene ustanovnike in podpiratelje, zavest namreč, da je izpolnjevala ves čas svojega obstanka geslo, ki se bere na čelu njenega grba: „Pro Deo et Patria!“

V. K.

(Obrtna zadruga) v Rudolfovem je imela 25. m. m. deveto sejo ob 1 uri pop., pri kateri se je rešilo sledeče: Prošnji Tomaž Kästnerja mizarja iz Gorenjih Sušč se ugodí, ter se ga priporoča, da se mu podeli obrtno dopustilo samostojnega izvrševanja mizarške obrti v Gornjih Suščah. Prošnji Ignacija Iljaša, kovača v Rudolfovem, se enako vstreže za kovaški in podkovski obrt v Rudolfovem. Prošnji, Matija Zupančiča, kovača v Vrdu, se vstreže omejeno za kovaški, ne pa za podkovski obrt, ker se za istega ni skazal zmožnega s pričevali. Na vlogo vis. deželne vlade po okr. glavarstvu v zadevi Emil Miheliča iz Semiča, da se zadruga izjavi o njegovi prošnji, je li sposoben, da bi se smel sprejeti v čevljarski kurs tehnologičnega muzeja na Dunaju. Sklene se, da se ga priporoča, ker je marljiv pri svojem obrtu kot čevljarski pomočnik. Zadnja točka dnevnega reda, določitev plače na mesec tajniku se določi za sedaj 10 kron. S tem si zadruga prihrani skoro polovico, z ozirom kolikor se je dosedaj splačalo. Samostojni predlog gospoda Maloviča, da se določi po zadružnih pravilih delovni čas. Sklene se, da isti velja za 1 leto ali zimi od 6. ure zjutraj do 7. ure zvečer, z opoldanskim odmorom ter z potrebnim časom za jed zjutraj in popoldan. Ta čas se sme prekoračiti ali skrajšati v sporazumu mojstrov in pomočnikov po njih potrebi. Določba velja za pomočnike, ako se ne sklene kaj drugega med delodajalcem in delojemalcem. Predlog gosp. M. Maloviča, da bi se priredila veselica, katera naj bi zopet kaj donesla na korist skladi onemoglih obrtnikov se sklene, da se ista priredi 9. oktobra v gostilni pri „Slonu“. Dalje poroča g. Malovič, kako malo je zanimanja za prekoristno napravo tehnologičnega muzeja na Dunaju med našim

obrtništvo. Po raznih poročilih sklepa, da so vse druge dežele bolje zastopane z obiskom, kakor naša dežela. Zato bi pač bilo potrebno, da bi se malo več zanimanja vzbudilo med obrtniki za ta obisk. V ta namen želi sam narediti prošnjo za vsprejem v mizarški tečaj, ter prosi načelnništvo, da bi ga blagovolilo pri tem podpirati, da doseže določene podpore. Gosp. Frančič pozdravlja z veseljem ta sklep g. Maloviča z ozirom na važnost takega poduka. Svoječasno si je sam ogledal na Dunaju prekristno napravo, katera je občudovanja vredna, ki naj bi služila razvoju obrtništva, posebno na strojni obrat, obžaluje, da je tako malo zanimanja med našimi obrtniki, ker se dajo težave premagati z različnimi podporami. Sklene se enoglasno, da se bode podpiralo prosilčevo prošnjo, ker je upati povoljnega uspeha od njega. Nato se seja zaključil.

(Izginil) je v sredo dné 12. t. m. osmošolec Vandot. Nič se ne vé, kam je šel.

(V Mirni) je utonil hlapec grofa Barbo z dvema konjema vred. Bržčas je v pijanosti zavozil v vodo.

(Akademični slikar g. Josip Germ) izdal je novo kopijo svoje slike „Bled“. Hvaležni moramo biti g. slikarju, da se je odločil izdajati reprodukcije krajinskih slik, da tako tudi širji svet spozna lepoto naše ožje domovine. Večina slovanskih listov prinesla je o prvi izdaji, ki predočuje „Belopeško jezero“, prav laskave ocene. Upati je torej, da bodo uladega in pridnega umetnika podpirali z obilnimi naročili vsi prijatelji umetnosti in naravnih lepote. Ne zamudite svojih stanovanj in drugih prostorov okrasiti s to sliko, ki vas spominja bisera naše dežele in pa lepih dnij, ki ste jih morebiti sami preživeli na divnem Bledu. Slika kaže pokrajino v solnčni luči, ki je mojstersko pogojena. Kakor hitro bode z na Slovenskem prodanimi slikami strošek izdaje pokrit, porabi gospod umetnik prebitek v brezplačno razpošiljatev prebitku odgovarjajočega števila slik onim, zlasti obmejnim šolam, ki si slik same omisliti ne morejo. Zaključek prodaje se svoječasno primerno objavi. Velikost slik samih je: 50×32 cm, na kartonu 67×51 cm; cena na kartonu samem po 6 K, v rudečkasto rujavem jelševem okvirju s steklom brez kartona po 10 K, v takem okvirju in na kartonu po 12 K, v vzorkovem okvirju s steklom brez kartona po 12 K, na kartonu po 15 K. Dovolj se tudi plačevanje na obroke, trgovcem se da pri nakupu primeren popust! Poština in zaboj se računa za lastni strošek, pošiljatev slike na kartonu in v zavitku s poštnino 40 h. — Prodajo slik za Novomesto je prevzel zavod J. Krajec nasl.

(Novi posestnik mehovskega gradu.) Razvalino gradu Mehovo pri Podgradu kupil je na dražbi za 96 gold. posestnik g. Ivan Penca, p. d. Žan iz Težke vode.

(Obrtna šola na Rakovniku.) Piše se nam: Ker pogosto prihajajo na vodstvo salezijanskega zavoda vprašanja glede rokodelstva, sklenilo je v dogovoru z deželno in mestno šolsko oblastjo začeti v zavodu v prihodnjem mesecu tečaj obrtne šole za one dečke, ki so dokončali ljudsko šolo in imajo 14 let. Vodstvo bi sicer želelo izučiti gojence v delavnicah na Rakovniku, ali ker tega ne more, dokler mu cenjeni sotrudniki in dobre sotrudnice ne pomagajo, da se dovrši nameravani zavod, se je vodstvo pogodilo z različnimi boljimi tvrdkami v mestu, da jim pošlje gojence v delo, od 7—12 dopoldne in od 1 do pol 6. popoldne. Vodstvo se bo kolikor možno pri tvrdkah zanimalo, kako se gojenci obnašajo. Zanimalo se bo zajedno z vladno priznanimi učitelji, kako napredujejo v svoji obrti in kaj jim še posebej manjka, da se spopolnijo v svoji stroki. Nadzorevalo se bo kolikor mogoče in gotovo bodo gojenci vsaj ob prostih urah, ko niso pri delu, daleč od tolikih nevarnosti, kar bo za vestne stariše velika tolažba. Čim bolj bodo dobrotniki in dobrotnice podpirali zavod, temveč ubogih in zapuščenih dečkov bo mogoče sprejeti in jim tako zagotoviti vsakdanji kruh in srečno prihodnost. Novi vajenci se sprejemajo tekom oktobra. Šola začne z novembrom. Pogoje pojasnjuje ustno ali pisмено: vodstvo salezijanskega zavoda na Rakovniku pri Ljubljani.

(Požar.) Dne 7. t. m. popoldne ob pol štirih, nastal je velik požar v vasi Gorenji Suhor. Zgorela je hiša in vse žito pod streho posestniku Janezu Željko. Živino so komaj rešili. Škoda se ceni na 1400 K. Mož je bil vedno zavarovan, žal, da je ravno letos to opustil! Ko bi ne bili sosedni ljudje urno prihiteli na pomoč, vpepeljena bi bila gotovo cela vas

in vsa gospodarska poslopja, ker dotični vaščani so bili večinoma vsi na polju. Zažgali so otroci, igraje se z ognjem za hišo, nakar se je vnel najprvo velik kup suhega kozuznega perja. Starši, pazite na otroke, ker nesreča nikdar ne miruje!

(Na Suhoru) imajo novega župana. Izvoljen je gosp. Franc Tomec, posestnik iz Bušnje vasi. Svetovalci so: Jurij Ambrožič, Martin Grkšič, Anton Šuklje in Jožef Klemenčič. Vsi so vrli možje kat. narodne stranke.

(Železniški promet) na progi Novo mesto-Ljubljana je za nekaj časa oviran. Vsled vednega deževja usula se je 11. t. m. med predorom pod sv. Ano in postajo Mirna peč zemlja 36 m na široko na progo tako, da morajo potniki prestopati.

(Krka) je vsled neprestanega deževja silno narasla, kakor že dolgo let ne. Nekje je vzela most in tudi drugih stvarij je prav veliko nesla s seboj. Pri Kostanjevici in nižje doli je prestopila bregove ter napravila na polju ogromne škode.

(Visoki gostje v sadni razstavi v Radovljici.) Kakor že poročano, obiskal je sadno razstavo v Radovljici dne 30. m. m. atašej ruskega poslaništva na Cetinju, baron v. Meck, dne 1. t. m. pa se je mudil v razstavi fcm. baron Albori, intendant Bosne in Hercegovine. Visoka gosta sta se jako laskavo izrazila o razstavi.

(Shod kranjskih sadjarjev v Radovljici.) Pred zaključkom sadne razstave se bode vršil v Radovljici shod kranjskih sadjarjev, na katerem bode razgovor o napredku domače sadjereje. Dan temu shodu se določi natančno v kratkem. Na shod opozarjamo vse, za domače sadjarstvo zanimajoče se kroge, da se blagovolijo pripraviti in si prirediti kak pameten predlog.

(Odbor sadne razstave v Radovljici) naznanja vsem onim, ki želé kupiti večje ali manjše množine lepega sadja, da je zbral od razstavljenecv tozadevni materijal. V posebni knjigi je zabeleženo, koliko imajo posamezni razstavljavci sadja za prodati in po kateri ceni. Kdor želi sadja kupiti za dom ali za kupčijo, naj pride v razstavo, da si izbere vrste in potem naroči ali direktno pri razstavljavcu ali pa po posredovanju razstavnega odbora. Lastnikom sadja, posebno iz bližine Radovljice, pa se priporoča, da čim prej pripeljejo ali prinesejo sadja na prodaj v razstavo, ker si prebivalstvo mesta Radovljice samo želi nakupiti nekaj lepega zimskega sadja. To naznanja odbor zaradi tega, ker želi, da donese razstava že neposrednih koristi razstavljavcem in občinstvu. Ta sadni semenj v razstavi se lahko prične takoj in traja do zaključka razstave.

(Sadna razstava v Radovljici.) Kakor nam poroča osnovalni odbor sadne razstave, ostane razstava na splošno željo odprta še do konec t. m. Do tega sklepa je odbor prišel osobito zaradi tega, ker se mu naznanja obisk razstave z raznih krajev, ako bo vreme lepo. Sadje v razstavi se drži izborna, le nekaj prav zgodnih hrušk se je celoma zmedenilo in bodo te dni izločene, ko se sestavi popolni imenik razstavljenega sadja. Slavno občinstvo naj torej uporabi nastopivše lepo vreme, da si ogleda še razstavo. Na razstavi se lahko tudi naroči večje in manjše množine lepega sadja ter izvernih sadnih pijač; enako pa tudi stiskalnic, vrtnega orodja, vrtnih ograj, lesne volne itd.

(Sadjarjeva dela v oktobru po sadnih vrtéh.) 1.) Drevje dobi drevesne košare, da ga ne oglođa zajec. 2.) Krvavo uš se zatira s čopičem, škropljenjem sadnega drevja ter z maščenjem. 3.) Izrezuje se suhe veje, nadalje se ostrga deblo in debelejšje veje. Veje z oteklinami od krvave uši, ki so težko pristopne, se poreže in seže. 4.) Drevesna debela se namažejo z beležem od vapna in ilovice, da dobi gladko lubad, da ni na njem mahovja in se prepreči odlaganje jajčic. 5.) Spravlja in sežiga se listje po sadnih vrteh, da se ne loti dotičnega drevja jabolčni in hruškov krastovec (fuzikladij) in da ga ne zajeda češpljeva rja. 6.) Gnoji se drevje s trdnimi in tekočimi gnojili, da se drevje ložje upira raznim nezgodam.

(Umetna gnojila.) Vse naše gospodarje opozarjamo s tem, da si sedaj v jesenskem času zagotové in nakupijo umetna gnojila: Tomasovo žlindro, kalijevo sol, oziroma kajnit. Cena za ude c. kr. kmetijske družbe znaša v Ljubljani in sicer za 100 kg. 16% Tomasove žlindre 5-80 K, 17% 6-10 K in 18% 6-40 K, kalijeve soli 12-60 K in kajnita 6 K. Vsa gno-

jila, razun kalijeve soli, se oddaja le v vrečah po 100 kg. Pomen umetnih gnojil se razvidi iz tega: 1.) Z njih pomočjo izdatno izboljšamo dosedanje pridelke in na ta način povečamo letne pridelke; posebno važna so v tem oziru gnojila za izboljšanje travnikov in deteljišč 2.) Z njim moremo zamenarjeno in oslabiljeno zemljo še najhitreje pripraviti do večje rodovitnosti. 3.) Z umetnimi gnojili postanejo novišča bolj rodovita. 4.) Slabotno strn se najhitreje popravi. 5.) Za visoke lege imajo umetna gnojila to prednost, da nam ne prizadevajo velikih stroškov za vožnjo. 6.) Učinek umetnih gnojil deluje 3 do 4 leta in je pridelek že v prvem letu toli izdatnejši, da pokrije stroške na travnikih in pašnikih uporabljena umetna gnojila, mah in drug plevel zatró, namesto teh zaredé pa se zlasti detelje in druga dobra travna semena.

(Obrtne stvari.) Največja in najbolj razširjena je brezdvomno industrija šivalnih strojev in če se ozremo v zgodovini za 100 let nazaj, v dobo pred letom 1804 moramo priznati, da se je pojavil na tem polju skoro neverjeten napredek. — Ko sta se v letu 1804 Angleža Stone in Henderson bavila z mislijo, kako bi se trudapolno ročno šivanje moglo vršiti hitreje s pomočjo stroja, pač nikdo ni pričakoval, da se bo v kratkem času posrečilo ustvariti pravi šivalni stroj. — Toda že l. 1814, tedaj 10 let pozneje, posrečilo se je dunajskemu krojaču Mandersbergerju sestaviti šivalni stroj, ki je napravil 150 šivov v minuti; v letu 1826 je Howe v družbi z nekim Tomazom v Angliji priredil stroj, ki je dsegel 300 šivov v minuti, v Ameriki je pa med tem tedanja Singer Manufacturing Co. (sedanja Singer Co. akc. družba za šivalne stroje) privedla šivalni stroj na vrhunec, ki je vzbujal splošno pozornost. — Singer Co. akc. družba za šivalne stroje je ustanovila prvo tovarno na svetu, ki je proizvajala raven in hiter šivalni stroj, dandanes je pa ta družba ne samo največja trgovina, marveč proizvaja še tudi dandanes kot pred 80 leti najboljše šivalne stroje. — Nekak pojem o veličini akcijske družbe šivalnih strojev Singer Co. si more ustvariti le oni, ki ume, kaka je tvrdka s 3000 podružnicami po celem svetu, česar ne zmore nobena druga trgovina. Poleg tega ima tvrdka blizu 100.000 uslužbencev. Izvirni Singerjevi šivalni stroji so pa tudi najboljši na svetu. To kaže med drugim okolnost, da vsi konkurentje te tvrdke ponujajo Singerjeve stroje, čeravno jih nimajo, da si le ohranijo dobro ime. — Kdor tedaj želi kupiti izviren Singerjev šivalni stroj, naj se obrne na Kranjskem na kranjsko zalogo v Ljubljani, Sv. Petra cesta 4.

(Veliko razburjenje) vzbuja po našem mestu dolgotrajna preiskava radi ruske himne. Dne 14. avgusta t. l. zapeli so nekateri pevci „Dolenjskega pevskega društva“ pri vrtnem koncertu izven programa rusko himno, ko jo je godba zaigrala. Ves svet govori o Rusih in njih junaštvu: ali je torej v tem res možno videti demonstracijo ali celo pregreho, da Slovenci zapoje rusko himno, če jo slišijo igrati? Saj jo igrajo tudi vojaške godbe! Človek, ki je to naznanil višji gosposki, pač po vsej pravici zasluži priimek „podel“. Ali mar misli po tej poti priti naprej in varovati sebe? Aha, „nach oben lecken, nach unten spucken“, kaj ne? Čudno pa tudi to: če Slovenci zapoje rusko himno, treba brez števila dokazov, da niso imeli nobenega slabega namena, in še se jim ne verjame; če pa nemčurji, nemškutarji in drugi taki po sili nemški ljudje — in kolkrat se je zgodilo pri nas Slovencih in drugje še večkrat, da so to bili c. kr. uradniki — pojó vsenemško pesem: „Wacht am Rhein“, ne zgodi se jim nič, saj od strani gosposke ne; če pa jih Slovenci zato postavijo na zrak, je to hudo razzaljenje. Kaj ni to dvojna mera, o kateri je govoril dr. Šušteršič v deželnem zboru? Kdor naš kruh jé, bo pel našo pesem ali pa bo vsaj tiho, če ne —!

(Pozor, gospodinje in obrtniki!) Živimo v času, ko je treba največje previdnosti pri nakupu, kajti povsodi preti izkoriščanje, povsodi se dajo zaslepiti po nizkih cenah, v resnici pa kupijo le še dražje. — Vse izrablja imena v resnici reelnih tovarniških znamk, s čimur se slepé kupci; ti naroče in prevarani so. — Šele pred kratkim je bilo čitati o taki prevari občinstva od strani neke pariške trgovine, ki je prevarila kupovalce s portreti in tako se pojavljajo vsak dan slučajni nepoštenne konkurence. — Specielno pri nakupu šivalnih strojev je treba paziti na znamko in ime in ozirati se treba v prvi vrsti na ime Singer, ki si je pridobilo glede šivalnih

strojev svetovni sloves, kajti ta tovarna je tekom 50 letnega obstoja zbog vestnih svojih del zaslovela po vsem svetu. — Ta tvrdka sama ima 3000 podružnic po celem svetu in od teh 150 samo na Avstrijskem, tako da more vsakdo z lahkoto kupiti Singerjev šivalni stroj in se mu ni treba dati prevariti, ako se obrne na družbo ali njene zastopnike. Ime „Original Singer“ je postalo najboljšo poročstvo za najboljši material in vzorno sestavo. — To je pa vzrok, zakaj toliko drugih tvorničarjev skuša prodajati šivalne stroje pod imenom Singer Co., akc. dr., kakor n. pr. „Central Bobbin“, da celo pod imenom „Singer“. — Naj se torej nihče ne dá prevariti in naj pri nakupu šivalnih strojev vsakdo vpraša, če so res izvora Singer Co. akc. dr. in se ne da zapeljati po mamljivih besedah. Najboljše je, če se obrne vsakdo naravnost na Singer Co. v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 4., ali na njenega glavnega zastopnika, ki se nahaja v vsakem večjem kraju na Kranjskem in se lahko izkaže, da prodaja izvirne Singerjeve šivalne stroje.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) v prid se razprodaja belo perilno milo, tako izborne kakovosti, da mora v najkrajšem času izpodriniti vsako tujo konkurenco. Korist družbe bi vtegnila postati prav obilna, če se more razpečati zadostna množina. Zato apelujemo na Vas in na vse slovenske občinstvo, posebno na slovenske gospodinje, da z najobilnejim naročevanjem na to milo skrbite za prospeh naše družbe med slovenskim narodom in z blagohotnim odjemanjem in priporočanjem našega izdelka vstopite v domorodno kolo cenjenih družbenih podpornikov. Slovenski otroci po Kranjskem, Primorskem, Koroškem in Štajerskem pa Vam bodo hvaležni, saj jim prav tem potom po nekoliko vsaj nadomestite ljubih starišev oskrb in jim zajamčite, kar je tudi vsakemu Vas najmilejša posest, materino govorico. — Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

(Otroški zajtrk.) Slaven zdravnik se je čestokrat izrazil in drugi znameniti higijeniški so mu pritegnili, da otrokom pod 14 leti ni dajati zrnate kave. Ta ima, kakor znano, strup, ki jako škoduje delovanju srca, živcem in želodcu, takozvani kofein, čigar še enkrat tolika množina, kakoršna ima čaša močne črne kave, že utegne provzročiti smrt. Vendar pa še zmeraj toliko mater neče odločiti, da bi zrnato kavo vsaj za male otroke ne odpravile z domače mize. Najvzornejša pijača bi bila pač čisto mleko, toda izkušnja uči, da je otroci ne pijo vedno radi in da jo le prav malokdaj morejo uživati dalje časa. Zato pa je Kathreinerjeva Kneippova sladna kava najprimernejši nadomestek. Zaradi milega okusa, ki je podoben kavinemu okusu, jo otroci pijo jako radi in vrhutega je celo otrokom v najnežnejši dobi koristna, lahko prebayna, redilna in krvotvorna. Bila bi dolžnost vsaki materi, da otroke izza prve mladosti navadi le zdrave, okusne Kathreinerjeve Kneippove sladne pijače in jim daje samo to. Seveda je treba pri nakupovanju vselej paziti, da dobi pristno Kathreinerjevo kavo, ki se sme prodajati samo v izvornih zavojih z varnostno znamko „Župnik Kneipp“.

(Velike povodnji.) Iz vseh krajev Avstrije prihajajo poročila o povodnjih, posebno iz krajev ob južni železnici. Tudi iz Italije poročajo o velikih povodnjih. Tudi iz Samobora, Zagorja itd. prihajajo poročila o velikih povodnjih. Pri Vel. Trgovištu je voda porušila železniški most. Okolica Novega Marofa je vsa pod vodo.

(Prvo vinsko trgatév v Novem mestu) je priredila obrtna zadruga v nedeljo dne 9. t. m. V primerno okrašeni društveni sobi v gostilni pri „Slonu“ so obrtniki pokazali, da se kaj tacéga dá napraviti tudi v Novem mestu. Četudi so prostori jako tesni, so se došli gostje kljub temu živahno udeležili te trgatve. Župan „Čutara“ je pričital običajna pravila za trgatév ter v dobro sestavljenem nagovoru otvoril trgatév, potem pa se je pričelo življenje; vsakdo je tekmoval z drugim ter si hotel nabrati obilega grozdja, ki je viselo na bogato vzraslih brajdah. Veselo so posegali vmes viničarji, občinski policaji pa so aretovali sitneže, da se pred obč. sudom odkupijo s primerno globo, katera je namenjena onemoglim starim obrtnikom; pa tudi šolska družba sv. Cirila in Metoda ima pri tem svoj dar, kajti vsaka pobotnica za vplačano globo je bila kolektivna z narodnim kolkom. Čast takim, za občni blagor vnetim obrtnikom!

(O seji dež. zbora kranjskega) 14. t. m. natančneje prihodnjič. Danes le: da se izkaže resnica glede korespondenčnega urada in tako popravi krivica, storjena Slovencem in Ljubljani, izvolil se je posebni odsek. Dr. Krek stavi samostojni nujni predlog: dež. zbor obžaluje, da deželni predsednik v zbornici domala brez izjeme govori v nemškem jeziku, deželni odbor pa naj samo nemških dopisov deželne vlade ne sprejema. Za ta predlog so glasovali vsi slovenski poslanci, tudi oni narodno-napredne stranke, kar je vzbudilo nepopisen vihar odobravanja in mogočen klic: „Proč s Heinom!“

* * *

(Cerkvena glasba) je obogatela za dvojce novih del. Preč. gosp. Fr. Sal. Spindler, duhovnik lav. škofije je izdal „Ljudsko pesmarico“ za nabožno petje v cerkvi, v šoli in doma. Zbirka obsega 81 pesmi prirejenih za ljudstvo, ne za umetne zборе, zato so postavljene večinoma dvoglasno. Za organiste izide posebna izdaja. (Zakaj ne ob enem s to izdajo?) Večina pesmi je že udomačenih v Slovencih, in prav želeli bi bili še več v ljudstvu vdomačenih, pa še ne natisnjenih, ker je pesmarica namenjena za šolo in dom in da bi bil ljudski pesnik Rihar še bolj zastopan. Pesmarica bo že sedaj dosegla svoj namen, ker so vse pesmi lepe in bodo posebno častivcem presv. Rešnjega Telesa prav dobro služile pri molitvenih urah. Tudi nepevec bode lepega molitvenika vesel, ker so pesmi tudi v kiticah posebej natisnjene in so pridejane troje litanije, ki se navadno pojo pri nas. Pesmarici je cena jako nizka. V mehki vezavi 60 v, v platnu 1 K, v šagrin. platnu z zlato obrezo 1 K 40 v in ker je še povrhu čisti dohodek namenjen Ciril Metodovi družbi, je kar najtoplejše priporočamo. — G. A. Mihelčič, organist v Metliki je izdal kot opus 4. šest Marijinih pesmi. Pet jih je za moški, ena za mešan zbor. Pesmi so melodijčno, lepo stavljene, lahke in bodo moški zbori imeli veselje nad njim. Cena 1 K.

(Ljudska pesmarica) za nabožno petje v cerkvi, v šoli in doma. Izšla je ročna izdaja za eno in dvoglasno (nekaj pesmic tudi za troglasno) petje. Na 200 straneh obsega do 80 najbolj priljubljenih pesmi, kratke mašne molitve in troje litanije. Čveteroglasno „Spremljevanje“ v veliki obliki izide krog Božiča, Ljudska pesmarica ima vsestransko zaupanje. Priredil jo je strokovno izobraženi glasbenik Fr. S. Spindler in presojali so jo v rokopisu A. Foerster, H. Sattner ter Fr. Ferjančič. B-sedilo pesmi je v ljudskem in cerkvenem duhu priredil dr. Gr. Pečjak. Odobrena in priporočena je doslej že od lavantinskega in ljubljanskega ordinarijata. Ljudska pesmarica mora v vsako boljše šolo, vsako krepostno družbo, kolikor je mogoče tudi v vsako družino, kjer je le kaj veselih poštenih src in lepih glasov. „Vsa zemlja prepeljav Gospodu!“ to je njen namen. Voditelji resnih mladinskih zvez se bodo zavzeli, da se to čim bolj lepo doseže. Niso vse pesmi za vsakega, a vsak dobi zase primernih pesmi v tej zbirki. Zlasti šole, častivci presv. R. Telesa in Marijine družbe. Namenu primerne so tudi cene: v kljub bogati vsebini, ličnemu tisku in krasni vezavi, so izvenredno nizke. Ako bo pri teh nizkih cenah še kaj čistega dobička, ga založnik podari družbi sv. Cirila in Metoda. — Cene: mehko vezana knjižica stane 60 v., v lično platno vezani z rdečo obrezo 1 K, v šagrinastem platnu z zlato obrezo 1 K 40 vin. Po pošti 10 vinarjev več. Bukvarne dobé 20% popusta. Da se bo zbirka hitro razširila, se bo prva izdaja šolam in družbam, ki bodo naročale skupno najmanj 10 in naprej plačale, dajala bo silno znižanih cenah: mehko vezana za 48 vin., v platno vezana za 80 vin., z zlato obrezo za 1 K 12 vin. Ljudska pesmarica je v trdni vezavi ličen molitvenik. Glavno zalogo ima prodajalnica „Katoliškega tiskovnega društva v Ljubljani.“

(Današnji list) obsega dvanajst strani.

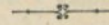
Razne stvari.

* (Glasovir in kuhinja.) Nek oče dal je v dnevnik dvojce naznanil. V enem išče dobre kuharice, v drugem pa svojim otrokom večje učiteljice za godbo. Čujte, kaj se je zgodilo! Oglasilo se je 9 kuharic in 384 učiteljic za glasbo.

Učiteljice z najboljšimi spričevali so zahtevale po 40 vinarjev za uro, a nobena kuharica ni zahtevala manj ko 30 kron mesečno. Kuhati znati je mnogim premalenkostno in prenizko, zato jih stariši silijo učiti se godbe, ter jih tako pahnejo — v bedo!

* (Nebeška lestvica) ima sedem stopnic: poslušaj in poskušaj, poskušaj in veruj, veruj in ljubi, ljubi in stori, stori in trpi, trpi in se bojuj, bojuj se in premaguj da zmagaš za vedno. To ti svetuje svetna modrost, ki ti veleva: Skrbi sam zase.

* (Prebivalstvo Trsta.) Mestni statistični urad v Trstu računa, da ima tržaška občina sedaj 191.092 prebivalcev. Dne 31. decembra 1900 je bilo v Trstu in okolici 178.127 prebivalcev. Od leta 1900 jih je torej prirastlo 12.965.

Smešnice.

(Ponočnjak) je prišel pozno v noči in zgodaj v jutru domov. Ravno pred vežnimi vrati izgubi ravnotežje in sede na tla. Rad bi pozvonil za hišni zvonec, da mu pride kdo odpret. Zgrabi, vleče, a nikogar ni, kar pride nočni čuvaj mimo. „Kaj pa delate?“ ga vpraša. „Pol ure že zvonim, a samo nek pes prav grdo laja, odpre mi pa nihče,“ odgovori s težavo od vinskih duhov prevzeti junak. In kaj je bilo? Pograbil je svojega zvestega psa za rep in ga pol ure vlekel misleč, da vleče za hišni zvonec.

(Znan vinski bratec) se ga je bil spet enkrat pošteno nalezal v gostilni. Po raznih težavah je srečno prijadral do svoje hiše. Treba je še bilo iti po stopnicah v drugo nadstropje. A predno dospe do prvega nadstropja, obnemore, sede in zaspi. Ko se drugo jutro vzbudi, vidi, da leži prav tik železne ograje. Ves prestrašen pravi: „Moj živ dan! Kaj pa je to? V zaporu sem! Kaj sem vendar naredil, da so me utaknili v luknjo? To bo moja stara huda!“

(Tako neumen!) Gospodar hlapcu: „Veš kaj, ti si pa tako zabitó neumen, da nisem še kaj tacega videl. Ko bi moral ti za svojo neumnost davek plačevati, nikdar ne prideš iz davkarije.“

Naznanila mestnega magistrata.

(Seja občinskega odbora v Rudolfovem) z dne 7. oktobra 1904. Navzoči: g. pl. Sladovič, svetovalec; gg. Rozman, Umek; odborniki: gg. Bruner, Ferlič, Gandini, Golia, Gustin, Mogolič, Morauc, Mramor, dr. Poznik, Skalč, Windischer; zapisnikar: tajnik Štukelj. Gospod župan konstatuje sklepčnost odbora, otvori sejo, imenuje kot overovatelja zapisnika današnje seje g. Brunerja in g. Skaleta, ter poroča, da je g. Adolf Pauser odložil čast mestnega svetovalca oziroma odbornika, ter da je povabjen k današnji seji kot namestnik g. Al. Windischer, katerega g. župan pozdravlja ter mu na srce polaga, da se redno udeležuje občinskih sej. Nato se preide na dnevni red: 1.) Čitanje zadnjega zapisnika z dne 29. septembra 1904 št. 1561. Zapisnik se prečita ter odobri. 2.) Proračun za leto 1905. Gosp. župan pojasni sestavo celega proračuna, omenja pa, da so postavke nastavljene kolikor je mogoče natanko po uspehu leta 1904 in po potrebi za leto 1905.

I. Redni dohodki in stroški.

Potrebščine.		
I. Uprava v občini:		kron
Funkcijska pristojbina		1000
Tajnik		1600
Redarstvo		3720
Prižigalec		720
Gozdni paznik		192
Obleka stražnikom		500
Pisarniške potrebščine		2300
Vozni stroški		50
Odgon		300
Razno		100

II. Uprava mestne imovine:

Davki		3300
Vzdrževanje poslopij		500
Nakup zemljišč		1000
Nakup in poprava hišne oprave		100
Nakup in poprava orodja		300
Zavarovalnina		145
Gozdni stroški		400
Kopališče		400

Sejmišče	900
Razno	400

III. Ceste, ulice, trgi:

Čiščenje mesta	1500
Razsvetljava mesta	1400
Kanali in jarki	1000
Razno	200

IV. Zdravstvene in blagotvorne zadeve:

Bolnica za silo	250
Dilančeva ustanova	300
Giselina ustanova	100
Gimnazijskega jubileja ustanova	100
Ustanova povodom 50 letnice Njega Veličanstva	400
Ubožni in hiralski zaklad	3500
Podpore raznim društvom:	
1. Gasilno društvo	250
2. Dijaška kuhinja	150
3. Bolnišnica usmiljenih bratov v Kandiji	200
4. Mestna godba	300
5. Olepševalno društvo	50
Konjač	30
Zaklad za stavbo bolnice	895
Dolhofova ustanova	80
Razno	50

V. Šole:

Deška šola	600
Dekliška šola	1400
Obrtna šola	300
Zaklad za stavbo dekliške šole	230

VI. Vojaška nastanitev:

Nastanjenje vojakov	250
Razno	30
Redna potrebščina	31.492

Pokritje.

I. Uprava v občini:

Pristojbina za ogleda	100
Pristojbina za razglase	100
Odgon	300
Živinski potni listi	150
Redarstvo	270
Razno	10

II. Uprava mestne imovine:

Najemščina od poslopij	10300
Najemščina od zemljišč	24
Skupila za materijal in rekvizite	20
Užitnina 10%	1200
Doklade 45%	9790
Gostaščina	2800
Tržna štantnina	650
Tržna pristojbina	5150
Mestni lov	65
Pasji davek	350
Gozdni dohodki	4800
Priznanila	50
Kopališče	200
Obresti od obligacij	800
Obresti od aktivnih glavnice	680
Žganje	2600
Pivo 1 K od hektolitra	1000
Razno	20

III. Ceste, ulice, trgi:

Razni dohodki	10
-------------------------	----

IV. Zdravstvene in blagotvorne zadeve:

Bolnica za silo	250
Dilančeva ustanova	300
Ubožni in hiralski zaklad	3500
Zaklad za stavbo bolnice	48
Dolhofova ustanova	80

V. Šola:

Zaklad za stavbo dekliške šole	30
Obresti od Arkotove ustanove	224

VI. Vojaška nastanitev:

Povračila vojaštva	150
Skupaj	46.021

II. Izredni stroški.

I. Amortizovanje in obrestovanje posojil:

Na obrestih	11865
Na amortizacijah	2000

Drugi izredni stroški:

III. rok za zgradbo mostu čez Krko	1000
Skupaj	14.865

Glavni pregled.

Potrebščina.

1.) Uprava v občini	10482
2.) Uprava mestne imovine	7445
3.) Ceste, ulice, trgi	4100
4.) Zdravstvene in blagotvorne zadeve	6655
5.) Šole	2530
6.) Vojaška nastanitev	280

Redna potrebščina 31.492

Izredna potrebščina 14.865

Skupaj 46.357

Pokritje.

1.) Uprava v občini	930
2.) Uprava mestne imovine	40499
3.) Ceste, ulice, trgi	10
4.) Zdravstvene in blagotvorne zadeve	4178
5.) Šole	254
6.) Vojaška nastanitev	150

Skupaj 46 021

Primanjkljaj od 336

se pokrije z prihranki leta 1905.

Dalje povdarja g. župan, da bode uspeh leta 1904 tak, da upa, da se bode prihranilo okolo 5 do 7000 kron, katera svota se bode prihodnje leto porabila za kanalizacijo mesta. Na to prebere celi proračun v posameznih točkah o potrebnosti in pokritju, kateri izkazuje končnega primanjkljaja 336 kron ter otvori splošno debato. G. dr. Poznik predlaga pri postavitvi „Podpore raznim društvom“, da se tudi olepševalnemu društvu dovoli podpora. Na to se je od raznih gg. odbornikov povdarjalo, da je podpora za godbo v znesku 300 kron prevelika, ker je godba zdaj veliko slabejša, kakor je bila poprej in ker ne gre, da bi občina prevelike zneske izdajala raznim društvom, ter je dolžnost vsakega posameznega društva, da si samo svoj obstanek zagotovi, in tako bi tudi mestna godba si zamogla od posameznih podpornikov več mesečnih podpor zadobiti, ko bi se za to brigala. G. Mramor povdarja, da se bodo razmere pri godbi predrugačile ter predlaga, da se podpora za godbo, ako že ne zviša, vsaj vendar tako ostane, kakor je v proračunu nastavljen. Sprejme se z večino glasov, da ostanejo podpore po proračunu v znesku 900 kron ter da se olepševalnemu društvu dovoli podpora 50 kron s tem pogojem, da predloži račun o porabi istega. G. župan predlaga na to za pokritje proračuna za l. 1905 da se: 1.) občinske naklade od 48% znižajo na 45%, 2.) užitnina od vina, vinskega in sadnega mošta in mesa zniža od 18% na 10%, nadalje pobiranje 3.) naklade od vsega v občini Rudolfovo porabljenega žganja in sicer: a) od porabe vseh žganih opojnih tekočin po stopinjah 100delnega alkoholometra vsako hektolitarsko stopinjo 20 helerjev za dobo 10 let, to je od leta 1905 do inkl. 1914; b) od porabe likerjev in vseh poslajenih tekočin po 10 helerjev od litra brez razločka na stopinjo alkoholovine za dobo 10 let, to je, od leta 1905 do inkl. 1914; 4.) naklado od v ozemlju mestne občine Rudolfovo porabljenega piva po 1 krono od hektolitra za dobo 10 let to je od leta 1905 do inkl. 1914 ter 5.) pasjega davka od vsacega, v mestni občini Rudolfovo se nahajajočega psa po 6 kron, ter prosí, da se ti predlogi sprejmejo. Na to so se razni gg. odborniki za, kakor tudi proti znižanju užitnine izjavljali, ter da bi se rajši občinske doklade še bolj znižale, užitnina pa na 18% pustila. Pri glasovanju so se vsi predlogi županstva z večino glasov sprejeli. Na to se celi proračun z večino glasov odobri. Ker je dnevni red končan, gospod župan sejo zaključí.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Veleč. gosp. župnik V. Bergant eno vrečo krompirja, veleč. g. župnik M. Nemanč eno vrečo krompirja, en mernik žita. G. profesor Hugo Skopal 10 K, veleč. gosp. Val. Bergant, župnik 4 K, gosp. M. Mramor 12 K, gospa Ter. Rois 3 K, gospa B. Vojska 20 K, g. Maks Brunner 4 K. Dobrotniki iz mesta in Kandije, ki dajo mesečno ali letno: G. dr. Karol Slanc za pol leta 100 K, g. Andrej Agnitsch 2 K za dva meseca, g. dr. V. Ahazib, sodni tajnik za dva meseca 2 K. Za pol leta so dali gospodje: Dr. P. Defranceschi 10 K, g. V. Gandini, sodni svetnik 5 K, g. kanonik Jos. Jaklič 10 K, gosp. kanonik mons. M. Jeriha 10 K, g. kanonik Fr. Povše 10 K. Za tri mesece g. Ivan Krajec, posestnik 6 K in g. Anton Pöll v. Föhrenau, c. kr. oberst-lajtnant v pok. 6 K. Za celo leto: Mil. gosp. prošt. dr. Seb. Elbert 20 K, gospa Pavla Hočevar 5 K, Ludovik Ilowšky 7 K, Adolf Pauser 20 K. Za mesec oktober [Imen onih dobrotnikov, ki dajo mesečne doneske, odslej dalje ne bom navajal imenoma, ampak samo skupno svoto] so darovali: Gosp. J. Bergmann 2 K, gosp. dr. Fr. Detela, šolski svetnik 5 K, g. Ribard Dolenc, vodja 2 K, g. B. Dolinšek, sod. svetnik 1 K, gospa M. Durini 1 K, gosp. dvorni svetnik J. Gerdešič 4 K, g. Edmund Kastelec, trgovec 1 K, g. Ivana Krajca nasledniki 2 K, gosp. sod. svetnik Levec 1 K, g. J. Mikolič, posestnik 1 K, g. sodni pristav E. Pajnič 1 K, g. Alojzij Pintar, pos. 60 h, g. dr. Albin Poznik, c. kr. notar 1 K, g. baron Rechbach, okr. glavar 2 K, g. Franc Seidl, pos. in trg. 1 K, g. S. pl. Sladovič, župan in lekarnar 2 K, g. Amat Škerlj, c. kr. profesor 1 K, g. sod. svetnik Iv. Škerlj 2 K, gosp. dvorni svetnik Fr. Šuklje 4 K, gospa Tandler 1 K, gospa A. Tuček 1 K, g. dr. I. Vavpotič 2 K, g. Vidic, oskrbnik c. kr. pošte 1 K, g. Al. Virbnik, c. kr. profesor 2 K, g. J. Zurec, župan in posestnik 1 K, g. dr. V. Žitek, advokat 4 K. Bog plati vsem s svojim blagoslovom za čas in večnost!

Dr. Jos. Marinko.

Loterijske številke.

TRST.	1. oktobra	38	77	86	71	11
GRADEC,	8. oktobra	54	50	17	41	40

Tržne cene dne 10. oktobra 1904 v Rudolfovem.

Imenovanje	Hektl. po		Imenovanje	Hektl. po	
	K	h		K	h
Šenica	16	26	Leča	11	71
Rž	14	31	Bob	9	76
Koruza	14	96	Ajda	14	61
Oves	8	45	Proso	13	—
Ječmen	12	03	Soršca	13	—
Krompir	5	20	Lan	14	96
Fižol	11	71	Jajca po 6 za 40 vinarjev.		
Grah	11	71			

Soba z opravo ali brez oprave

z ločenim uhom in popolnoma za-se, odda se s 1. oktobrom t. l. solidni osebi v najem. — Natančneje pové upravništvo „Dol. Novic.“ (228-3-3)

2 stavbena prostora 2

se prodasta. (250-3-1)

Eden leži v bližini okrožnega sodišča, drugi pa nasproti okrajnega glavarstva. Natančneje pri upravništvu „Dol. Novic.“

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš ljubljeni sin, oziroma brat, svak in stric, gospod

Ernest Krištof

c. in kr. stotnik 17. pešpolka mapnega oddelka v p.

danes 14. oktobra v Budimpešti, ob 11. uri dopoldan po dolgi bolezn, v 51. letu svoje dōbe mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dražega pokojnika bode dne 16. oktobra v Budimpešti.

RUDOLFOVO 14. oktobra 1904.

(255)

Žalujoči ostali.

(253)

Neža Sames naznanja v svojem, svojih otrok in sorodnikov imenu pretužno vest, o smrti nje prisrčno ljubljene dobre hčere, ozir. sestre, svakinje in tete, gospe

Josipine Kulovic

vdove zdravnika

katera je po dolgem mučnem bolehanji, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče, danes ob polu 7. uri zjutraj v 50. letu svoje dōbe vdana v voljo božjo v Gospodu zaspala.

Draga pokojna bode v sredo ob 8. uri zjutraj k večnemu počitku položena.

TOPLICE, dne 10. oktobra 1904.

❖ Novomesto! ❖

Novi

❖ Novomesto! ❖

hotel in kavarna Jacaz.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril svoj novo in moderno sezidani hotel, v katerem so potnikom na razpolago prav lepe, popolno z novo opravo urejene sobe v prenočišču. — Točil bodem fino Puntigamsko pivo, pristna dolenjska in druge vrste vina. Izvrstna kuhinja postregla bode vedno z gorkimi in mrzlimi ukusnimi jedil. Ob enem priporočujem svojo veliko zalogo Puntigamskega piva v sodčkih in steklenicah. — Prodajam na debelo in drobno iz svoje velike zaloge jako fina in zajamčeno narurna vina od 28 vin. liter naprej. Toči se tudi vsakovrstno žganje na debelo in drobno.

Potnike na kolodvoru sprejemal bode pri vsakem vlaku za moj hotel omnibus „Medved“.

Za prav obilni obisk in velecenjena naročila se najprisrčneje priporočuje

Anton Jacaz.

(192-0-7)

!!! Novosti v kravatah !!!

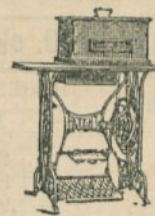
Okrajni zastop c. kr. priv.
„Assicurazioni Generali“.

JOS. MORAUČ

trgovina manufakturnega in modnega blaga

Rudolfovo.

Rudolfovo.

Velika zaloga
najboljših
šivalnih strojev.

= ! Dobro in po ceni ! =

Priporočam svojo bogato zalogo vsakovrstnega manufakturnega in modnega blaga za gospode, kakor:
najnovije sukno, fino volнено blago, novosti v porhantih in flaneli itd. itd.

Fine povrhne jopice za dame po najnovijem kroju v vsaki ceni.

(254-3-1)

Zagotavljam točne in solidne postrežbe ter se priporočam spošтовaje

Jos. Morauc.

Točna in solidna postrežba.

! Stanovanje za oddati !

Pri g. Brudar-ju v Kandiji št. 36 se oddaste 2 sobi, kuhinja in klet, vse v prav lepem in dobrem stanu ter po ceni. Vse drugo se izve ravno tam.

(251-2-1)

Lepo stanovanje

obstoječe iz 3 velikih sob, kuhinje, shrambe in kleti, je za oddati s 1. novembrom pri JANEZ-u KOŠAK, gostilničarju v Novem mestu.

(252-2-1)

Kupim

249)

2-3 vagone lepega ovsa.

Ponudbe na

Fran Fajdigo, c. kr. poštarja v Sodražici.

ADOLF GUSTIN

trgovina z železnino in špecerijskim blagom,
c. kr. prodaja smodnika v Rudolfovem

priporoča p. t. lovcem svojo bogato zalogo raznovrstnih pušk po jako nizki ceni, kakor tudi druge lovske potrebščine, patrone, nože, nahrbtnike, lovske palce i. t. d., vse jako dobro in po ceni. Vedno se dobivajo nabiti patroni vsake vrste, samokresi in pištole.

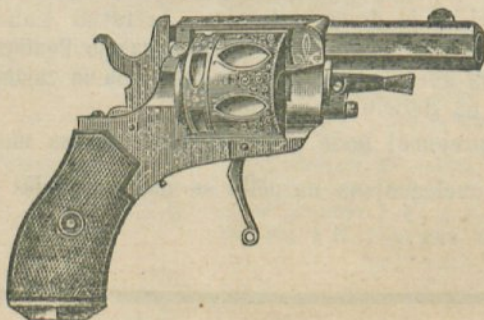
Ob enem priporoča svojo zalogo najfinejšega orodja za vsakega obrtnika, obče znane žage, katera se vsaka le pod jamstvom prodaja, dobi se tudi kuhinjska posoda in druge hišne in gospodarske potrebščine.

Priporoča še posebno svojo vedno s svežim in najfinejšim blagom založeno

špecerijsko prodajalno.

238 3-2)

Dobro —
— blago

Nizke —
— cene

Singer-jevi šivalni stroji.

Original Singer šivalni stroji so vzorni v konstrukciji in izvedbi.
 Original Singer šivalni stroji so neuprljivi za obrt in domačo rabo.
 Original Singer šivalni stroji so najbolj razširjeni v tovarniških obratovščih.
 Original Singer šivalni stroji so neprekosljivi glede trpežnosti in zmožnosti.
 Original Singer šivalni stroji so posebno pripravni za moderno umetno vezenje.

Brezplačni poučni kurzi za vse domače šivanje in za moderno vezenje.
 Svila za vezenje v vseh barvah v veliki izbiri v zalogi. Elektromotorji za posamezne stroje za domačo porabo.

SINGER Co. šivalni stroji, deln. družba

Ljubljana, Sv. Petra cesta števil. 6.

(194-12-6)

„Grand Prix“

Najvišje odlikovanje.

Pariz
1900

Prva dolenska izdelovalnica lončenih peči

V. I. Appé v Kandiji
pri Novem mestu

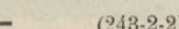
priporoča prečastiti duhovščini in slav. občinstvu svojo zalogo vsakovrstnih

lončenih peči in štedilnikov.

Vsako delo, od nas napravljeno in popravljeno, je na našo odgovornost solidno izvršeno v popolno zadovoljnost cenjenih naročnikov.

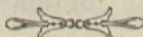
(227-0-3)

Mizarški pomočnik

se sprejme (243-2-2)

pri Jos. Judnič-u, mizarju v Stranski vasi pri Semiču.

Usojam si uljudno naznaniti, da smo v Rudolfovem nastavili svojega uradnika (zastopnika) gosp. Štefana Ogrinc, kateri bo za Rudolfovo in okolico v naši lastni hiši v Rudolfovem na naš račun vodil in zastopal. — Blagovoljna naročila na

zalogo piva bratov Reininghaus
v Rudolfovem.

Vedno v zalogi marčno, carsko in vležano pivo, kakor tudi sveže fino pivo v steklenicah.

(231-3-3)

Keil-ov lak

najzvrstnejše mazilo za tla iz mehkega lesa.

Keil-ova bela glazura za umivalne mize 45 kr.

Keil-ov zlati lak za okvira 20 kr.

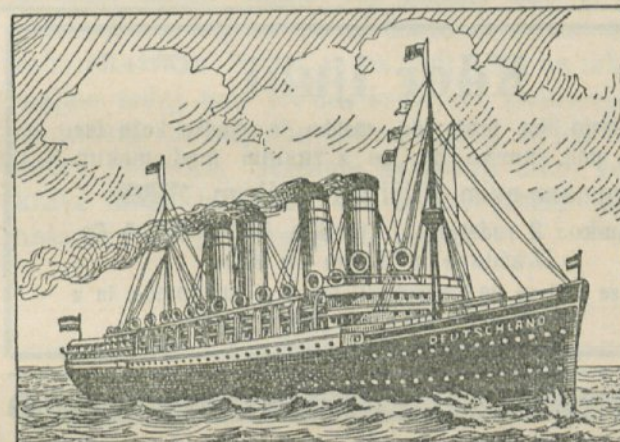
Keil-ovo črnilo za železo, les, usnje i. t. d.

Keil-ov lak za slamnike v vseh barvah

je vedno v zalogi pri

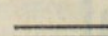
(215-6-5)

Adolf Gustin-u v Rudolfovem.

HAMBURG - AMERIKA

Iz Ljubljane v

 NOVI YORK samo
gl. 60 — z dobro, prosto hrano.

Odhaja se iz LJUBLJANE vsak ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Izvrstna, sigurna vožnja z brzoparniki samo 6 dni.

(233-24-3)

Pojasnila po večkrat brezplačno.

Zastopnik: **FR. SEVNIČ, Ljubljana**
31 Dunajska cesta 31 — zraven šranga.

Lepa namizna jabolka

jabolčni mošt, krompir in orehi (247-2-2)

so na prodaj pri gospej pl. Fichtenau v Rudolfovem.

UČENEC (242-2-2)

ki ima veselje do pekovske obrti, se takoj sprejme pri
g. Franc Foršek-u, Rudolfovo št. 75, Glavni trg.

POZOR! Ženske lase zmešane in rezane kupujem na malo in veliko. Plačam od zdaj mnogo višjo ceno. — S tem opozarjam nabiralce las na moj naslov. — Ivan Svetec, brivec, Rudolfovo, Glavni trg (nasproti mestne hiše). (272-24-23)

Zahtevajte pri nakupu

(125-24-12)

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

Ono je

zajamčeno čisto

in brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Varstvena znamka.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

GEORG SCHICHT, Aussig. — Največja tovarna te vrste
Dobiva se povsod! na evropskem ozemlju. Dobiva se povsod!

Kdor ljubi

(78-24-15)

nežno, čisto lice brez pëg, mehko in gladko kožo ter cvetočo polt, umiva naj se z znanim medicinskim

Bergmann-ovim lilijinim milom

(s znamko: 2 rudarja) — tvrdke BERGMANN & Co.
Draždane in Tečen ob Elbi.

Dobiva se tudi po 80 h komad pri lek. S. pl. SLADOVIČ-u in v
trgovini g. Alf. OBLAK-a v Novem mestu.

Učenec

se takoj sprejme v prodajalni
z železaino in špacerijo pri

ADOLF GUSTIN-u

(237-3-3) (Novo mesto.)

POBOTNICE

za c. kr. poštne

uradnike

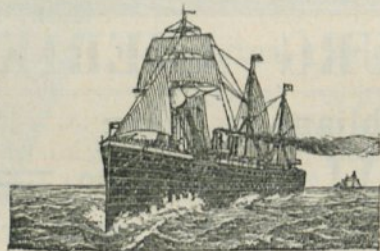
dobivajo se

v tiskarni J. Krajec nasl.

v Rudolfovem.

Samo

6 dni

Samo

6 dni

iz Havra v Newyork.

„Francoska prekmorska družba.“

Edina najkrajša črta čez Bazel, Pariz in Havre

V AMERIKO.

Odpotuje se iz Ljubljane vsak torek.

== Znižane cene. ==

Vozne liste in brezplačna pojasnila daje edino konces.
potovalna pisarna

Ed. ŠMARDÄ

(129-24-11)

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6.

blizo znane gostilne pri „Figovcu“.

Bratje Johann in Florian Vonmetz

(224-12-4)

zaloga vina in žganja na debelo v Waid-
bruck-u (Spodnje nemško Tirolsko)

priporočajo svoja vsakovrstna zajamčeno narurna
vina po zelo nizkih cenah.

Krčmarsko vino belo in rudeče hektoliter 15 gld.;
krčmarsko vino boljše vrste hl 16 gld.; fino vino, belo
in rudeče hl 19 gld.; posebno fino vino (Hügelwein)
hl 22 gld.; Kaltererseewein hl 24 gld.; Terlaner, belo
vino hl 26 gld. — Nadalje: namizno vino (navadno)
od 12 do 14 gld. hl. Žganje druge vrste hl. 43 gld.,
žganje prve vrste 46 gld. hl, in pristno narurno
žganje 50 gld. hl.

Finejša vina v steklenicah, kakor: St. Magdalener,
Leitacher, Kalterersee, Tiroler-Blume, Terlaner itd.

Voznina stane od hektl. okoli
2 gld. 50 kr. na kolodvor Novo mesto.